

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2022/553 AJÁNLÁSA

(2022. április 5.)

az *Alternaria*-toxinek élelmiszerekben való jelenlétének nyomon követéséről

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (CONTAM) 2011-ben tudományos véleményt⁽¹⁾ fogadott el az *Alternaria* élelmiszerekben való jelenléte által jelentett állategészségügyi és közegészségügyi kockázatokról.
- (2) Az EFSA a közelmúltban egy tudományos jelentést⁽²⁾ is közzétett az európai népesség *Alternaria*-toxineknek való étrendi expozíciója értékeléséről. A Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy az *Alternaria*-toxineknek – alternariol, alternariol-monometil-éter és tenuazonsav – való becsült krónikus étrendi expozíció meghaladja a vonatkozó toxikológiai határértéket, ezért további, vegyületspecifikus toxicitási adatokra van szükség.
- (3) Az EFSA ajánlása szerint több adatot kell gyűjteni az *Alternaria*-toxinek előfordulásáról az érintett élelmiszerekben (többek között gyümölcsökben és gyümölcsstermékekben, paradicsomban és paradicsomalapú termékekben, valamint a csecsemők és kisgyermekek számára készült gabonaalapú élelmiszerekben). Az EFSA azt ajánlotta továbbá, hogy érzékenyebb analitikai módszereket alkalmazzanak a különböző *Alternaria*-toxineknek való kitettséggel kapcsolatos bizonytalanság csökkentése érdekében, mivel a jelenleg rendelkezésre álló adatkészletben nagy arányban fordulnak elő „a meghatározási határ (LOQ) alatti” adatként jelentett adatok amiatt, hogy az alkalmazott analitikai módszerek nem mindig voltak kellően érzékenyek.
- (4) A helyes mezőgazdasági gyakorlatok, a helyes tárolási és szállítási feltételek, valamint a helyes gyártási gyakorlatok csökkenthetik vagy megelőzhetik az *Alternaria*-toxinek élelmiszerekben való jelenlétét. Több információt kell azonban gyűjteni azokról a tényezőkről, amelyek bizonyos élelmiszerekben az *Alternaria*-toxinek viszonylag magas szintjét eredményezik, hogy ezáltal azonosítani lehessen az említett élelmiszerekben való előfordulásuk elkerülése vagy csökkentése érdekében meghozandó intézkedéseket.
- (5) Annak érdekében, hogy iránymutatást nyújtsunk arra vonatkozóan, hogy mikor lenne helyénvaló azonosítani azokat a tényezőket, amelyek az élelmiszerekben az *Alternaria*-toxinek viszonylag magas vagy akár jelentős szintjéhez vezetnek, az EFSA adatbázisában rendelkezésre álló adatok alapján meg kell határozni az egyes élelmiszerekre vonatkozó indikatív értékeket. Indikatív értékeket csak azon élelmiszerek esetében határoztak meg, amelyekben a toxin előfordulására vonatkozóan elegendő adat áll rendelkezésre.
- (6) Ezért helyénvaló javasolni az élelmiszerekben található *Alternaria*-toxinek nyomon követését és azon tényezők azonosítását, amelyek bizonyos élelmiszerekben magas szintjüket eredményezik,

(1) Az EFSA élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (CONTAM); Scientific Opinion on the risks for animal and public health related to the presence of *Alternaria* toxins in feed and food. (Tudományos vélemény az élelmiszerekben és takarmányokban előforduló *Alternaria*-toxinek közegészségügyi és állategészségügyi kockázatairól). EFSA Journal 2011;9(10):2407. [97 o.] doi:10.2903/j.efsa.2011.2407. Elérhető a következő címen: www.efsa.europa.eu/efsajournal

(2) EFSA, Arcella D, Eskola M és Gómez Ruiz JA, 2016. Scientific report on the dietary exposure assessment to *Alternaria* toxins in the European population (Tudományos jelentés az európai népesség *Alternaria*-toxineknek való étrendi expozíciója értékeléséről). EFSA Journal 2016;14(12):4654, 32 o. doi:10.2903/j.efsa.2016.4654.

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

- (1) A tagállamoknak az élelmiszer-vállalkozókkal szoros együttműködésben nyomon kell követniük az élelmiszerekben – különösen a feldolgozott paradicsomtermékekben, a paprikaporban, a szezámagban, a napraforgómagban, a napraforgóolajban, a diófélékben, a szárított fűgében, valamint a csecsemők és kisgyermekek számára készült gabonaalapú élelmiszerekben – található *Alternaria*-toxint, az alternariolt, az alternariol-monometil-étert és a tenuazonsavat. Lehetőség szerint más *Alternaria*-toxint is elemezni kell, és az eredményeket jelenteni kell az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnak.
- (2) A minták reprezentativitásának biztosítása érdekében a tagállamoknak a 401/2006/EK bizottsági rendeletben 2006. február 23. ⁽³⁾ megállapított mintavételi eljárásokat kell követniük. A feldolgozott paradicsomtermékek esetében a mintavételi eljárást a 401/2006/EK rendelet I. mellékletének H. részében (folyékony termékek) vagy I. részében (szilárd termékek) meghatározott szabályoknak megfelelően kell elvégezni. Amennyiben az élelmiszer-vállalkozó által alkalmazott mintavételezési eljárás eltér a 401/2006/EK rendeletben meghatározott eljárástól, a tételre nézve továbbra is reprezentatívnak kell lennie.
- (3) Az alternariol és az alternariol-monometil-éter meghatározásánál a meghatározási határ nem haladhatja meg a 2 µg/kg-ot a csecsemők és kisgyermekek számára készült gabonaalapú élelmiszerekben, és a 4 µg/kg-ot az egyéb élelmiszerekben. A tenuazonsav meghatározásánál a meghatározási határ nem haladhatja meg a 20 µg/kg-ot bármilyen élelmiszerben.
- (4) A tagállamoknak az élelmiszer-vállalkozók aktív bevonásával vizsgálatokat kell végezniük az ajánlás mellékletében meghatározott indikatív szintek feletti szintet eredményező tényezők azonosítására, valamint arra vonatkozóan, hogy a feldolgozás milyen hatást gyakorol a kérdéses *Alternaria*-toxint szintjére.
- (5) A tagállamoknak és az élelmiszer-vállalkozóknak minden év június 30-áig be kell nyújtaniuk az EFSA-nak az előző évre vonatkozó adatokat azok egyetlen adatbázisba rendezése céljából, összhangban az élelmiszer- és takarmányügyi standard mintaleírásra vonatkozó EFSA-iránymutatással, valamint az EFSA további egyedi jelentéstételi követelményeivel ⁽⁴⁾.

Kelt Brüsszelben, 2022. április 5-én.

a Bizottság részéről
Stella KYRIAKIDES
a Bizottság tagja

⁽³⁾ A Bizottság 401/2006/EK rendelete (2006. február 23.) az élelmiszerek mikotoxin-tartalmának hatósági ellenőrzéséhez használandó mintavételi és elemzési módszerek megállapításáról (HL L 70., 2006.3.9., 12. o.).

⁽⁴⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>

MELLÉKLET

Az alternariol, az alternariol-monometil-éter és a tenuazonsav azon indikatív értékei bizonyos élelmiszerekben – az EFSA adatbázisában rendelkezésre álló adatok alapján –, amely felett vizsgálatokat kell végezni az *Alternaria*-toxinok jelenlétét eredményező tényezőkre vagy az élelmiszer-feldolgozás hatására vonatkozóan. Az indikatív értékek nem tekinthetők élelmiszer-biztonsági határértékeknek.

Élelmiszer	Alternariol (AOH) (µg/kg)	Alternariol-monometil- éter (AME) (µg/kg)	Tenuazonsav (TeA) (µg/kg)
Feldolgozott paradicsomtermékek	10	5	500
Paprikapor	–	–	10 000
Szezám-mag	30	30	100
Napraforgó-mag	30	30	1 000
Napraforgó-olaj	10	10	100
Diófélék	–	–	100
Szárított füge	–	–	1 000
Csecsemőknek és kisgyermekeknek szánt gabonaalapú élelmiszerek	2	2	500